

Verslag

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

Datum : 21 november 2019

Auteur : Juridische Dienst/Sociale Activering

I. Aanwezigen

Naam	Organisatie
Alexandre Lesiw	POD Maatschappelijke Integratie
Rajae Chatt	POD Maatschappelijke Integratie
Jacqueline Dewulf	POD Maatschappelijke Integratie
Fatma Yildiz	POD Maatschappelijke Integratie
Séverine Lacomte	CPAS de Saint-Gilles
Manon Latteur	CPAS de Manage
Cathérine Mengeot	CPAS de Soignies
Esteban Conte	CPAS d'Anderlecht
Carine Mordang	CPAS d'Anderlecht
Amandine Devresse	CPAS d'Anderlecht
Gaëlle Hernant	CPAS de Bruxelles
Alain Brynaert	CPAS de Mons
Jacqueline Dutillieux	CPAS de Forest
Els De Ceuster	Stad Antwerpen
Zoulikha Harrouch	OCMW Sint-Niklaas
Jan Van Bree	OCMW Gent
Vicky Van de Velde	OCMW Zele
Lien Strobbe	OCMW Zele
Thérèse Mendy	CPAS de Liège
Xaverine Uwamahoro	CPAS de Liège
Line Mureau	CPAS d'Ath
Marie-Anne Kestens	CPAS d'Ixelles
Pierre-Michel Rousseau	CPAS d'Ixelles
Laïla El Fadel	CPAS d'Uccle
Patrick Ates	CPAS d'Uccle
Emilie Huart	CPAS d'Uccle
Etienne Jacquemin	CPAS d'Uccle
Géraldine Hirschy	CPAS de Molenbeek-Saint-Jean
Catherine Villez	CPAS de Mouscron
Fabienne Le Fèvre	CPAS de Mouscron
Edwige Konieczny	CPAS de Binche
Annemie Clerckx	OCMW Leuven
Julie Vandergheynst	CPAS de Woluwe-Saint-Lambert
Nathalie Deriemaeker	CPAS de Woluwe-Saint-Lambert
Mélina Kasvikis	CPAS de Schaerbeek

Agenda

1. Aanpassingen in het Uniek Jaarverslag voor de verantwoording van de toelage voor participatie en sociale activering
2. Voorstelling van een begeleidingsinstrument, specifiek ontwikkeld voor gebruik binnen het kader van het maatschappelijk werk (OCMW's van Soignies en Manage)
3. OCMW van Sint-Niklaas : werken met referentiebudgetten voor vrijetijdsparticipatie
4. Varia

(Français)

1. Adaptations dans le Rapport annuel unique pour la justification de la subvention 'participation et activation sociale'
5. Présentation d'un outil d'accompagnement, développé spécifiquement pour le travail social (CPAS de Soignies et de Manage)
6. CPAS de Sint-Niklaas : la participation socio-culturelle dans le cadre des budgets de référence
7. Divers

1. Aanpassingen in het Uniek Jaarverslag voor de verantwoording van de toelage voor participatie en sociale activering

Zie de PPT-voorstelling

Alexandre Lesiw (POD Maatschappelijke Integratie) garandeert dat de handleidingen voor het Uniek Jaarverslag dit jaar minstens een maand op voorhand ter beschikking zullen zijn.

Vraag : kan de toepassing van het Uniek Jaarverslag niet vroeger geopend worden dan 1 februari ? Zeker voor grotere OCMW's is het een hele klus om alles binnen een maand ingevoerd te krijgen. Bovendien kan men zich niet op voorhand een beeld vormen van hoe de toepassing zich precies zal aandienen. Vroeger zicht hebben op hoe de toepassing zich aandient en vroeger over de mogelijkheid beschikken om de invoer van gegevens op te starten, zou een grote vooruitgang zijn.

Alexandre Lesiw : in het Uniek Jaarverslag worden een aantal gegevens ingevoerd die slechts na afloop van het kalenderjaar berekend kunnen worden op basis van een aantal parameters (bijvoorbeeld op basis van het aantal gerechtigden op maatschappelijke integratie gedurende het afgelopen jaar). Deze berekening en invoer van gegevens gebeurt in januari wanneer alle gegevens en parameters ter beschikking zijn. Vandaar dat het niet mogelijk is om de toepassing van het Uniek Jaarverslag vóór de datum van 1 februari open te stellen.

Wel kan overwogen worden om de maquette van het Uniek Jaarverslag reeds voor die datum ter beschikking te stellen zodat de OCMW's zich een beeld kunnen vormen van hoe de toepassing zich zal aandienen.

Bovendien is het zo dat de rekenbladen die mettertijd in de toepassing kunnen of moeten worden opgeladen, reeds bij het begin van het kalenderjaar ter beschikking zijn. Een OCMW kan dus reeds gedurende het kalenderjaar de gegevens met betrekking tot de besteding van de toelage gaandeweg in de rekenbladen invoeren.

2. Voorstelling van een begeleidingsinstrument, specifiek ontwikkeld voor gebruik binnen het kader van het maatschappelijk werk (OCMW's van Soignies en Manage)

Zie de PPT-voorstelling

De methode ComColors is ontwikkeld binnen een Franstalige context maar is recentelijk ook beschikbaar in het Nederlands. Het betreft een methode die zeer vlug door maatschappelijk werkers kan aangeleerd worden en bijzonder nuttig is om adequaat te kunnen communiceren met een OCMW-gebruiker. Meer bepaald helpt de methode om met conflicten en agressie om te gaan en om te kunnen achterhalen wat de intrinsieke sterke en zwakke punten van een OCMW-gebruiker zijn. Inzicht in waar een OCMW-gebruiker echt goed in is en echt graag doet, is bijzonder nuttig om een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie met de persoon uit te werken.

ComColors betreft wezenlijk een persoonlijkheidstest die gebruik maakt van kleuren dewelke uitdrukken welke soort persoonlijkheid men heeft, aan de hand van onder andere een hoofdkleur en een “tweede” kleur. De hoofdkleur is een blijvend gegeven, de “tweede” kleur kan veranderen in de loop van een mensenleven, naar aanleiding van de opgedane levenservaringen of een ingrijpende gebeurtenis (ontslag, overlijden van een naaste, ...).

In het OCMW van Soignies wordt met deze persoonlijkheidstest gewerkt binnen het kader van een collectieve module rond de socio-professionele balans, waaraan ongeveer 12 personen deelnemen. De deelname aan de persoonlijkheidstest is hierbij niet verplicht (dus niet opgenomen in het GPMI).

In het OCMW van Manage kadert de methode eveneens in een collectieve module en is de deelname aan de persoonlijkheidstest wel verplicht (deelname aan de collectieve module met inbegrip van de persoonlijkheidstest is als actiepoint opgenomen in het GPMI als onderdeel van het aspect “werken aan zichzelf”). Hier kan dus gesanctioneerd worden bij niet-naleving van dit engagement. In de werkelijkheid vormt dat geen probleem vermits het overgrote deel van de OCMW-gebruikers de persoonlijkheidstest als een spel ervaart en het OCMW er ook alles aandoet om de methode op een zachte, niet-dwingende manier aan te wenden.

Bij beide OCMW's wordt op een zeer open manier met de resultaten van de persoonlijkheidstest omgegaan : iedere deelnemer kent de persoonlijkheidskleur van de andere deelnemers. Het leren kennen van zijn eigen persoonlijkheid en die van anderen, bevordert de groepsdynamiek en verrijkt het resultaat van de collectieve module.

Op de vraag of de methode cultuurgevoelig is, luidt het antwoord nee. Iedere persoon lijkt er zich in te herkennen ongeacht herkomst en cultuur. Voor personen die de taal niet machtig zijn, wordt binnen het OCMW naar een oplossing gezocht (vertaling, collega's die de taal spreken, ...).

Op de vraag wat gebeurt indien een OCMW-gebruiker zich niet herkent in de persoonlijkheidskleur die hem volgens de uitkomst van de test op het lijf geschreven is, luidt het antwoord dat dit niet kan voorkomen, omwille van volgende redenen :

- de test wordt afgenomen vertrekkende van de levenservaringen van de mensen
- de maatschappelijk werker doet een individuele debriefing met de OCMW-gebruiker dewelke bij uitstek als een constructief moment wordt aangepakt
- een persoonlijkheidsprofiel wordt nooit gevalideerd zonder instemming van de OCMW-gebruiker

- de methode zelf is gestoeld op het beginsel van het nemen en eerbiedigen van een persoon zoals hij is

De methode heeft als bijkomend voordeel dat de maatschappelijk werker ook veel leert over zichzelf wat de communicatie met de OCMW-gebruiker alleen maar ten goede komt.

3. OCMW van Sint-Niklaas : werken met referentiebudgetten voor vrijetijdsparticipatie

Zie de PPT-voorstelling

Het OCMW van Sint-Niklaas heeft 1 jaar geleden het beginselbesluit genomen dat iedereen die een hulpvraag stelt, een bijpassing krijgt bij zijn bestaand inkomen. Deze vorm van aanvullende steun is niet gekoppeld aan het leefloon en is ook niet vrijblijvend want van de persoon wordt verwacht dat hij inspanningen levert om zijn inkomsten te verhogen (wanneer de cliënt als “activeerbaar” wordt beschouwd). Het bedrag van de aanvullende steun wordt berekend aan de hand van de REMI-tool¹ zoals ontwikkeld door de Thomas More-hogeschool en het Centrum voor Budgetadvies en – Onderzoek (CEBUD). Aan cliënten die als “activeerbaar” worden beschouwd, wordt 80% van het door de REMI-tool aanbevolen bedrag uitgekeerd; aan cliënten die niet als “activeerbaar” worden beschouwd, 100% van het door de REMI-tool aanbevolen bedrag.

In het ene jaar dat het OCMW van Sint-Niklaas dit beginselbesluit uitvoert, hebben 729 unieke cliënten deze aanvullende financiële steun ontvangen met een gemiddelde van 400 cliënten op maandbasis.

Eén van de doelstellingen van deze beslissing is enerzijds voldoende financiële ruimte voor ontspanning voor de cliënten waarborgen en anderzijds te verhinderen dat de cliënten hun geld aan om het even wat uitgeven. Een bijkomend voordeel van het gebruik van de REMI-tool is de vaststelling dat veel rechten in hoofde van de cliënten niet worden uitgeput (bijvoorbeeld de vrijstelling van onroerende voorheffing) wat dan meteen een werkpunt wordt.

Op de vraag of de besteding van die aanvullende steun door de cliënt moet verantwoord worden, luidt het antwoord nee. Wel moet de cliënt zich ertoe verbinden om begeleiding door het OCMW te aanvaarden en hieraan mee te werken (= het aspect van de “activeerbaarheid”). Het geven van een aanvullende financiële steun op basis van objectieve criteria via de REMI-tool is dus wezenlijk een begeleidingsinstrument, toegespitst op de persoonlijke (leef)situatie van de persoon. Met hem wordt een traject doorlopen en hij wordt geëvalueerd op basis van zijn inzet en medewerking.

Daarnaast zal het OCMW de REMI-tool inzetten om contact te leggen met schuldbemiddelaars om te ijveren voor minimale leefgelden voor mensen die in schuldbemiddeling zitten (gerechtelijke procedure dan wel via minnelijke schikking).

Nadeel van het toekennen van een aanvullende financiële steun waarvan het bedrag bepaald wordt via de REMI-tool is het feit dat deze kost niet kan gedragen worden vanuit de toelage voor participatie en sociale activering. De aanwending van deze aanvullende financiële steun wordt namelijk niet op individuele basis verantwoord wat een vereiste is binnen het kader van de toelage

¹ een onlinetool voor OCMW's waarmee op maat van iedere cliënt een REferentiebudget voor een Menswaardig Inkomen kan worden berekend, cf. <https://www.cebud.be/remi-wansh>

voor participatie en sociale activering. Deze werkwijze houdt bijgevolg een zware investering in voor het OCMW.

Alexandre Lesiw : de REMI-tool is indertijd ontwikkeld geworden mede dankzij financiering vanuit de POD Maatschappelijke Integratie. Het doel van het onderzoek waarvan de REMI-tool het resultaat is, was (en is) om de behoeften en nood aan bijkomende financiële steun van OCMW-gebruikers op een objectieve manier te kunnen inschatten.

4. Varia

/

Volgende bijeenkomst : **donderdag 7 mei 2020** bij de POD Maatschappelijke Integratie te Brussel om **14u00**